

Rippl-Rónai József: Magam képe vörös sipkában 1924. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

85.

RIPPL-RÓNAI JÓZSEF (1861-1927)

Zorka piros barett sapkában

Pasztell, papír, 52x42 cm

Jelezve jobbra fent: Rónai

Kezdő ár: 4 500 000 Ft / 15 789 EUR

Becsérték: 6 000 000 - 8 000 000 Ft

Estimated value: 21 053 - 28 070 EUR

A Zorka-ciklus kiemelt helyet foglal el Rippl-Rónai késői pasztell portréi között. A művész 1915-ben felesége, Lazarine, valamint nevelt lánya, Anella társaságában pillantotta meg először egy vendéglő teraszán az akkor 17 éves Bányai Elzát, akinek különleges szépsége azonnal rabul ejtette. Eleinte Lazarine biztatására hívta meg az ígész tekintetű fiatal lányt műtermébe, ám a kezdeti festő-modell viszonyból hamarosan szerelem szövődött. Elza – vagy ahogy a mester becézte, Zorka - és Rippl-Rónai kapcsolata közel tíz évig tartott. Intenzív, viharos viszony volt, amely teljes mértékben felforgatta az idősödő művész életét. Ennek alakulását láthatjuk a Zorkát megörökítő pasztell portrékon. Elek Artúr így fogalmaz a Nyugatban: *„Zorka-ciklusa egyetlen egy női fejnek hányféle és mindig más, mindig újabbnál újabb és érdekesebbnél érdekesebb változata. Más művész egyetlen egy arcképpel kimeríti modelljének egész festői tartalmát. Rónai számára egy-egy más színű kalap ugyanazon a fejen, vagy az arcnak pillanatnyi színes megjelenése az est vagy a napvilág különböző szakaszaiban, megannyi új motívumot és megannyi új képtárgyat jelent.”*

Bár Zorka közel egy évtizeden át meghatározó szerepet töltött be a művész életében, tekintettel a viszony titkolt és kényes jellegére, kapcsolatukról ma még meglehetősen töredékes információkkal rendelkezünk. Szinte csak a művész nevelt lányának visszaemlékezéseire támaszkodhatunk, de érthető okokból Anella írása nem tekinthető objektív forrásnak. A pasztellportrékat végigtekintve azonban feltárulnak előttünk szenvedélytől izzó kapcsolatuk egyes pillanatai. Zorka hol ártatlan, naiv diáklány, hol az érzéki szerető, hol pedig drága ékszereket vagy éppen puha szőrboát viselő, elegáns nagyvilági dáma.

Jelen képünk ifjú, hamvas lányként mutatja be Bányai Elzát. A portré a vörös-fehérfekete színek dominanciájára épül, Zorka krétafehér arcára, és a szinte azonos árnyalatú hófehér blúz éles kontrasztot alkot éjfékete hajával. Dús, göndör fürtjeit ezúttal vörös barett sapkába bújttatta – a jellegzetes fejfedő több Rippl-Rónai művön is szerepel. Telt, érzéki ajkakat élénk rózsaszínű rúzzsal emelte ki, amely szín visszaköszön a kecses nyakánál lazán megkötött masnin is. A tekintet különlegességét fokozza a színkezelés: Zorka csillogó, fekete szemét meleg vörösesbarna tónus hangsúlyozza. Fejét puhán támasztja kezeire, és ábrándosan, merengve tekint ki a szemé sarkából. Pillantása teszi teljessé a portré kifejezőerejét, így érzékletesen tárul elénk a szabálytalan vonású, különös szépségű fiatal lány csábító vonzereje.

Kelen Anna

Rippl-Rónai József: Fekete kesztyűs nő - Zorka, 1920. Rippl-Rónai József Múzeum, Kaposvár

